

MERITUM

Pismo Podkarpackiego Kuratora Oświaty nr 6 (17) lipiec-sierpień 2018

Szanowni Państwo,
Dyrektorzy, Nauczyciele!

Pisząc te słowa mam nadzieję, że wakacyjny czas relaksu wynagradza Państwu cały rok trudu. Już wkrótce rozpoczniemy nowy rok szkolny. Będzie on bogaty w wydarzenia. 100. rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów – pierwszy z podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019 zdominuje działania szkół. Odzwierciedli się to w licznych konferencjach, konkursach, festiwalach, koncertach, spektaklach, wystawach, projektach animacyjno-edukacyjnych. Wiele organów prowadzących szkoły otrzyma wsparcie finansowe ze środków budżetu państwa w ramach projektu „Godność, wolność, niepodległość” na realizację zaplanowanych przedsięwzięć w zakresie edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży w ramach programu wieloletniego „Niepodległa” ogłoszonego przez Prezesa Rady Ministrów. Na bieżąco można śledzić na stronie

internetowej Kuratorium Oświaty w Rzeszowie wydarzenia zaplanowane na Podkarpaciu w związku z tym wyjątkowym dla wszystkich Polaków Świętem. Dziękuję Wszystkim za te działania. We wrześniu proszę Państwa o włączenie się w akcję wspólnego Narodowego Czytania *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego. Ponadto, jak proponuje Para Prezydencka RP, zachęcam do czytania przez cały rok 44 tekstów Antologii Niepodległości. Po raz pierwszy na Podkarpaciu zapraszam do udziału w Dyktandzie Niepodległościowym *Po polsku o historii*. Od 27 sierpnia organizuję dla Państwa Dyrektorów szkół i placówek oraz przedstawicieli organów prowadzących narady inauguracyjne rok szkolny 2018/2019.

Życzę Państwu, wszystkim Uczniom i Rodzicom udanego startu w nowy rok szkolny. Wojewódzka uroczysta inauguracja roku szkolnego odbędzie się w Zespole Szkół Technicznych im. Jana Ingłota w Łańcucie.

Małgorzata Rauch
Podkarpacki Kurator Oświaty

Co w prawie piszczy...(część III)

Zmiany w Karcie Nauczyciela od 1 września 2018 r.

Kontynuując cykl artykułów omawiających nowe brzmienie przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz.U.z 2018r. poz. 967) – ustalone na mocy art. 76 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (u.f.z.o.) – przedstawię zmiany, jakie wejdą w życie z dniem 1 września br. Przedstawię również przepisy przejściowe, które będą regulowały pewne kwestie związane z pragmatyką zawodową nauczycieli w bieżącym roku w sposób odmienny niż zostało to określone docelowo w Karcie Nauczyciela.

Należy zaznaczyć, że choć do wejścia w życie tej części zmian pozostaje jeszcze kilka miesięcy dyrektorzy szkół i placówek oświatowych musieli je uwzględnić na etapie tworzenia projektów arkuszy organizacyjnych, ze względu na wpływ, jaki mają one na organizację pracy w roku szkolnym 2018/2019. Bardzo ważną częścią przepisów u.f.z.o. jest rozdział 12 tej ustawy, zawierający przepisy

przejściowe i końcowe, które wprowadzają w br. rozwiązania niektórych kwestii z zakresu pragmatyki zawodowej nauczycieli – związanych z ocenianiem i awansem zawodowym – odmienne od uregulowań docelowych (zawartych w treści Karty Nauczyciela).

Od dnia 1 września 2018 r. przepisami Karty Nauczyciela zostają objęci nauczyciele zatrudnieni w publicznych innych formach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz niepublicznych innych formach wychowania przedszkolnego (art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. c). Konsekwencją powyższego jest również wprowadzenie zmian w treści art. 91b, określającego zakres zastosowania przepisów Karty Nauczyciela w tego typu placówkach oraz szczegółowe uregulowania uwzględniające specyfikę funkcjonowania tych placówek (ust. 2b i 2c). Ponadto przepis art. 10a Karty Nauczyciela nakłada obowiązek zatrudniania nauczycieli szkół i placówek „niesamorządowych” na podstawie umów o pracę.

Od 1 września br. poszerzony zostaje katalog obowiązków nauczyciela (art. 6) o punkt dotyczący doskonalenia zawodowego. Przepis ten nakłada również – choć nie wprost – na dyrektora obowiązek diagnozowania oraz ustalania potrzeb szkoły w tym zakresie, a także organizowania doskonalenia wewnątrzszkolnego.

Niewątpliwie najdalej idącymi zmianami, jakie czekają nauczycieli i dyrektorów od nowego roku szkolnego, są uregulowania dotyczące oceny pracy oraz awansu zawodowego (które w nowych przepisach zostają ze sobą powiązane). Od dnia 1 września 2018 r. wchodzi w życie **nowe zasady oceniania nauczycieli**. Poza rozszerzeniem skali ocen (o ocenę bardzo dobrą) istotną zmianą będzie dokonywanie oceny pracy nauczycieli każdorazowo po zakończeniu stażu (lub stażu dodatkowego) oraz okresowo co 3 lata od dokonania poprzedniej oceny. Do Karty Nauczyciela zostały również wprowadzone zagadnienia, które dotychczas były uregulowane w akcie wykonawczym (rozporządzeniu), a mianowicie: terminy dokonania oceny, obligatoryjne i fakultatywne opinie dotyczące pracy nauczyciela (dyrektora), rozpatrywanie odwołań i wniosków o ponowne ustalenie oceny pracy przez zespół oceniający. W przypadku rozpatrywania odwołań i wniosków o ponowne ustalenie oceny pracy ustawodawca wprowadził możliwość – obok dotychczasowego podtrzymania lub zmiany oceny – uchylecia oceny pracy oraz przekazania sprawy do ponownego ustalenia oceny pracy, organowi który jej dokonał, jeżeli zespół oceniający stwierdzi, że ocena pracy została dokonana z naruszeniem prawa.

Z uwagi na powyższe zapisy poważne zmiany „dotknęły” również akt wykonawczy wydany na podstawie art. 6a ust. 12 Karty Nauczyciela (opublikowany w Dzienniku Ustaw pod pozycją 1133 – wchodzi w życie w dniu 1 września 2018 r.), który reguluje inne kwestie niż dotychczas. Nowe rozporządzenie określa przede wszystkim szczegółowe kryteria, które należy uwzględnić przy dokonywaniu oceny pracy nauczycieli i dyrektorów oraz sposób ustalania tej oceny. Ponadto ustawa nakłada na dyrektorów szkół i placówek oświatowych (jak również kuratoria oświaty), zadanie opracowania regulaminów określających wskaźniki oceny pracy nauczycieli (dyrektorów), odnoszące się do poziomu spełniania poszczególnych kryteriów oceny pracy nauczycieli (dyrektora) zawartych we wspomnianym wyżej rozporządzeniu. Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami na stronie MEN zostały zamieszczone („Aktualności” – 29 czerwca 2018 r.) propozycje regulaminów dla szkół, przedszkoli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych, MOS MOW innych ośrodków.

Zgodnie z treścią przepisów przejściowych (art. 123 u.f.z.o.) postępowania w sprawach dokonania ocen pracy nauczycieli i dyrektorów, wszczęte i niezakończone do dnia 31 sierpnia 2018 r. prowadzone są na podstawie dotychczasowych przepisów (zarówno Karty Nauczyciela

jak i rozporządzenia). Po raz pierwszy na nowych zasadach nauczyciele kontraktowi i mianowani powinni zostać ocenieni do dnia 31 sierpnia 2021 r. (chyba że w tym dniu odbywają staż, wówczas po jego zakończeniu), natomiast nauczyciele dyplomowani do dnia 30 czerwca 2020 r. Zasada ta dotyczy również dokonania oceny dyrektorów szkół i placówek.

Jak zaznaczyłem na wstępie poważne zmiany objęły również **awans zawodowy nauczycieli**. Wydłużeniu ulega staż na stopień nauczyciela kontraktowego i począwszy od 1 września br. będzie on trwał rok i 9 miesięcy. Jak wynika z treści uzasadnienia do projektu ustawy o finansowaniu zadań oświatowych miało to na celu ukształtowanie u osoby rozpoczynającej pracę w zawodzie nauczycielskim odpowiednich postaw oraz ugruntowanie kompetencji dydaktyczno-metodycznych służących sprawnemu i efektywnemu wykonywaniu tego zawodu. Należy w tym miejscu zauważyć, że nie wpłynie to na długość stażu nauczycieli, którzy staż na stopień nauczyciela kontraktowego rozpoczęli w roku szkolnym 2017/2018 i kontynuują go w dniu 1 września 2018 r. Osoby te odbywają staż na dotychczasowych zasadach (art. 125 u.f.z.o.), a po jego zakończeniu otrzymają ocenę dorobku zawodowego i – po złożeniu w terminie stosownego wniosku (art. 9d ust. 7 Karty Nauczyciela) – przystąpią do postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego według dotychczasowych przepisów – art. 128 u.f.z.o. Ponieważ – stosownie do treści art. 9d ust. 1 Karty Nauczyciela – nauczyciele rozpoczynają staż *z początkiem roku szkolnego, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od dnia rozpoczęcia zajęć*, nie ma prawnej możliwości, aby rozpoczęcie stażu w roku szkolnym 2018/2019 nastąpiło na dotychczasowych zasadach, nawet gdyby nauczyciel złożył wniosek przed dniem 1 września 2018 r. Zatem począwszy od dnia 1 września 2018 r. wszyscy nauczyciele, którzy chcieliby rozpocząć staż muszą spełnić warunki określone m.in. w treści art. 9d ust. 4 lub 4a Karty Nauczyciela tj. przepracować w szkole co najmniej 3 lub 4 lata od dnia nadania poprzedniego stopnia awansu zawodowego (w zależności od posiadanego stopnia). Jeżeli natomiast nauczyciel legitymuje się wyróżniającą oceną pracy (dotyczy ostatniej oceny pracy, niezależnie od tego kiedy została dokonana) będzie mógł rozpocząć staż po przepracowaniu w szkole co najmniej dwóch lat. Wyjątkiem od powyższej zasady jest umożliwienie rozpoczęcia stażu na stopień nauczyciela mianowanego – **wyłącznie w roku szkolnym 2018/2019** – nauczycielom, którzy od dnia nadania stopnia kontraktowego przepracowali w szkole co najmniej dwa lata (art. 130 u.f.z.o.).

W treści art. 9f Karty Nauczyciela dodany zostaje przepis (ust. 4), na mocy którego nauczyciele po przywróceniu do pracy (w wyniku prawomocnego wyroku sądu), którzy odbywali staż przed rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy, będą mogli ten staż kontynuować, niezależnie od długości przerwy w świadczeniu pracy.

Jak już wspominałem nauczyciele, którzy zakończą staż po wprowadzeniu omawianych zmian, tj. po 1 września 2018 r., otrzymają nie – jak dotychczas – ocenę dorobku zawodowego, lecz ocenę pracy, o której mowa (wyjątek stanowią nauczyciele stażyści, którzy rozpoczęli staż we wrześniu 2017 r., o czym pisałem wcześniej) w art. 6a ust. 1 pkt 1 i 2 karty Nauczyciela.

W innej sytuacji będą natomiast osoby, które swój staż zakończą najpóźniej w dniu 31 sierpnia br. Ci nauczyciele – stosownie do zapisu art. 127 u.f.z.o. – otrzymają ocenę dorobku zawodowego.

Nowe przepisy wprowadzają również konieczność przeprowadzenia postępowania egzaminacyjnego na stopień nauczyciela kontraktowego (art. 9b ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela), przed komisją, w skład której wchodzić będą (art. 9g ust. 1 Karty Nauczyciela): dyrektor lub wicedyrektor szkoły, jako przewodniczący komisji, przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, ekspert z listy ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, opiekun stażu oraz – na wniosek nauczyciela – przedstawiciel związku zawodowego (nauczyciel nie musi być jego członkiem). Z uwagi jednak na fakt, że nauczyciele stażyści zakończą swoje staże – odbywane na nowych zasadach – nie wcześniej niż za rok i 9 miesięcy licząc od 1 września br., pierwsze postępowania egzaminacyjne przed komisjami w wyżej określonym składzie odbędzie się nie wcześniej niż w 2020 r. Nowe przepisy (art. 9a ust. 5 Karty Nauczyciela) wprowadzają możliwość uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego, bez konieczności odbywania stażu – z dniem zatrudnienia w szkole – przez nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy oraz legitymujących się co najmniej pięcioletnim okresem pracy w szkole wyższej. Na mocy art. 124 u.f.z.o. stopień nauczyciela mianowanego będą mogli również uzyskać nauczyciele zatrudnieni w dniu 1 września 2018 r., którzy w tym dniu spełniać będą wyżej wspomniane wymogi.

Przechodząc do dalszych zmian, jakie od 1 września 2018 r. wejdą w życie nie można pominąć zagadnień związanych z ustalaniem **wymiaru godzin nauczycieli**. Od tego dnia ustalony zostaje (w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela – tabela) wymiar godzin nauczycieli współorganizujących kształcenie integracyjne lub kształcenie uczniów niepełnosprawnych (tzw. nauczyciele „wspomagający”) i będzie on wynosił 20 godzin. Z tym też dniem tracą moc wszystkie akty prawa miejscowego, które dotychczas regulowały to zagadnienie.

Podobnie tracą swoją moc uchwały organów prowadzących szkoły regulujące wymiar godzin nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin, gdyż zagadnienie to będzie regulował przepis art. 42 ust. 5c Karty Nauczyciela. Należy w tym miejscu przypomnieć, że wszelkie zmiany tygodniowego wymiaru godzin nauczycieli (poza sytuacjami wynikającymi z mocy aktów prawnych) wymagają bądź – w przypadku

nauczycieli mianowanych – przeniesienia ich na inne stanowisko w trybie art. 18 Karty Nauczyciela bądź też – w przypadku zatrudnionych na podstawie umowy o pracę – zawarcia porozumienia zmieniającego albo wypowiedzenia warunków pracy. W dalszym ciągu w kompetencji organów prowadzących pozostanie ustalanie – w drodze uchwały – tygodniowego wymiaru godzin *pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych*, jednakże z zastrzeżeniem, że wymiar ten nie będzie mógł przekraczać 22 godzin. Zatem w przypadku, gdy dotychczas obowiązujące przepisy ustalają ten wymiar na wyższym poziomie, a do 1 września nie zostaną podjęte nowe uchwały, nauczycieli wspomnianych w tym przepisie obowiązywać będzie – z mocy ustawy – wymiar 22 godzin.

Kolejnymi nowościami zamieszczonymi w treści Karty Nauczyciela, które będą dotyczyły warunków pracy pewnych grup nauczycieli, są ograniczenie możliwości realizowania godzin ponadwymiarowych przez nauczycieli pełniących funkcje kierownicze w szkołach (art. 42 ust. 6a Karty Nauczyciela) oraz określenie zasad obniżenia tygodniowego wymiaru godzin zajęć realizowanych przez nauczycieli niepełnosprawnych (art. 42a ust. 1a i 3 Karty Nauczyciela).

Na zakończenie należy również wspomnieć, że od 1 września 2018 r. w treści Karty Nauczyciela wprowadzone zostają nowe uregulowania dotyczące szkół i placówek, dla których organem prowadzącym nie są jednostki samorządu terytorialnego. Przede wszystkim od tego dnia wprowadzona zostaje zasada, że *nauczycieli zatrudnia się na podstawie umowy o pracę, zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy*. Tym samym od dnia 1 września 2018 r. ustaje możliwość zatrudniania nauczycieli w tego typu szkołach i placówkach na podstawie umów cywilnoprawnych (o dzieło lub zlecenie). Ponadto na nowo został zredagowany przepis art. 91b ust. 2 Karty Nauczyciela regulujący zakres stosowania przepisów Karty Nauczyciela w szkołach i placówkach „niesamorządowych”.

Kończąc cykl artykułów dotyczących zmian w przepisach Karty Nauczyciela chciałbym zwrócić Państwu uwagę na tekst jednolity tej ustawy, który został zamieszczony w Dzienniku Ustaw z 2018 r. pod pozycją 967. Będzie on szczególnie pomocny w nadchodzącym roku szkolnym, gdyż treść zmian wchodzących od 1 września br. została zapisana pogrubioną czcionką, zaś obwieszczenie Marszałka Sejmu (o ogłoszeniu tekstu jednolitego ustawy) zawiera również przepisy przejściowe z rozdziału 12 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych („Przepisy przejściowe i końcowe” – art. 123 i n.), które – jak niewątpliwie zwróciliście Państwo uwagę w trakcie lektury niniejszego artykułu – w najbliższym czasie mogą mieć istotne znaczenie dla części nauczycieli.

Opracował: Rafał Górka
Główny Specjalista Kuratorium Oświaty w Rzeszowie

Konkursy przedmiotowe organizowane przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2017/2018

W dniu 12 czerwca br. w Instytucie Teologiczno-Pastoralnym w Rzeszowie odbyło się uroczyste podsumowanie konkursów przedmiotowych organizowanych przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty. Podczas uroczystości Pani Ewa Leniart Wojewoda Podkarpacki wspólnie z Panią Małgorzatą Rauch Podkarpackim Kuratorem Oświaty wręczyły *Statuetki Prymu* i dyplomy *WYBITNEGO LAUREATA* zwycięzcom konkursów oraz dyplomy dla nauczycieli przygotowujących ich do konkursu. Ponadto 41 szkół podstawowych oraz 40 gimnazjów uzyskało *Certyfikat Szkoły przyjaznej utalentowanym uczniom*.

Małgorzata Rauch Podkarpacki Kurator Oświaty – Gala Laureatów Konkursów Przedmiotowych w roku szkolnym 2017/2018, Rzeszów, 12 czerwca 2018 r.

W roku szkolnym 2017/2018 do I etapu konkursów przedmiotowych przystąpiło 16 265 uczniów z 756 szkół podstawowych oraz 15 607 uczniów z 496 gimnazjów. Dla szkół podstawowych zostało zorganizowanych 6 konkursów z następujących przedmiotów: matematyka, język polski, przyroda, historia, język angielski, język niemiecki. Natomiast gimnazjaliści uczestniczyli w 13 konkursach: matematycznym, polonistycznym, języka angielskiego, historycznym, biologicznym, geograficznym, chemicznym, fizycznym, informatycznym, języka niemieckiego, języka francuskiego, języka ukraińskiego, języka hiszpańskiego.

Statuetki Prymu otrzymało 24 najlepszych konkursowiczów ze szkół podstawowych, a w kategorii gimnazjów 54 zdobywców I, II, III miejsca. Ogółem 78 uczniów. Wyróżnienia tytułem *Wybitnego laureata* (wielokrotni laureaci - co najmniej dwukrotni) otrzymało 55 uczniów podkarpackich szkół podstawowych i 138 uczniów dotychczasowych klas gimnazjalnych.

Tytuł laureata otrzymało 251 uczniów szkół podstawowych oraz 396 uczniów gimnazjów. Tytuł finalisty otrzymało 333 uczniów szkół podstawowych oraz 591 uczniów gimnazjów.

Opracowanie:
Kuratorium Oświaty w Rzeszowie
Wydział Rozwoju i Wsparcia Edukacji
Oddział Wspomagania i Innowacji
Fot. z archiwum KO